

https://americanhistory.si.edu/collections/object/nmah_334396 (accessed: 28.06.2025) [in English]

30. Apple (Personal Computer). First Versions. URL: <https://www.firstversions.com/2016/06/apple-personal-computer.html> (accessed: 28.06.2025) [in English]

31. The IBM 5150 began the classroom technology revolution. EdTech Magazine. URL: <https://edtechmagazine.com/k12/article/2016/12/ibm-5150-began-classroom-technology-revolution> (accessed: 28.06.2025) [in English]

32. The Moodle Story. Moodle. URL: <https://moodle.com/about/the-moodle-story/> (accessed: 28.06.2025) [in English]

33. What is the history of Khan Academy? Khan Academy Support. URL: <https://support.khanacademy.org/hc/en-us/articles/202483180-What-is-the-history-of-Khan-Academy> (accessed: 28.06.2025) [in English]

34. About Coursera. Coursera. URL: <https://about.coursera.org/> (accessed: 28.06.2025) [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

НАРОВЛЯНСКА Марина – аспірант Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, методист Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства та туризму учнівської молоді

Наукові інтереси: Використання ІКТ в освіті та спорті, підготовка педагогів до використання ІКТ, інклюзія в освіті та спорті, психологічний супровід освіти та спорту, адаптивний спорт.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

NAROVLIANSKA Maryna – PhD student at Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University and methodologist at the Ukrainian State Center for National-Patriotic Education, Local History, and Tourism of Student Youth.

Scientific interests: the application of information and communication technologies (ICT) in education and sports; preparing educators to integrate ICT into their professional practice; inclusion in educational and sports contexts; psychological support in education and sports; and adaptive sports.

Стаття надійшла до редакції 11.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 24.07.2025 р.

УДК 378.1:796.035(100)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-245-249

ОВЧАРУК Василь –

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри фізичного виховання

Вінницького національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8443-5460>

e-mail: vvovcharuk@gmail.com

МАСОВИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ СПОРТ У МІЖНАРОДНОМУ НАУКОВОМУ ОСМИСЛЕННІ

У статті здійснено міждисциплінарний аналіз феномена масового університетського спорту в міжнародному науковому дискурсі. Автор розглядає студентську спортивну активність як складову соціокультурної інтеграції, інструмент формування ідентичності та засіб впливу на психофізіологічне й академічне благополуччя молоді. Зроблено акцент на багатоплановості масового спорту як явища, що виходить за межі освітньої парадигми й охоплює аспекти політики, маркетингу, гендеру, цифровізації, пандемічної кризи та цивілізаційних трансформацій.

Дослідження опирається на аналітичні узагальнення поглядів провідних зарубіжних вчених, які трактують спорт як інструмент виховання соціальної включеності, мотивації до лідерства, когнітивного розвитку та самопізнання. Окрему увагу приділено феномену трансформації фізичної активності у віртуальному середовищі та впливу цифрових технологій на залучення студентства до спортивної культури.

Масовий університетський спорт у міжнародному науковому осмисленні розглядається переважно через призму соціокультурних, психологічних та організаційно-маркетингових підходів, де освітній вплив відіграє другорядну роль. З опрацьованих праць ми бачимо, що спортивно-масова активність сприяє формуванню соціальних зв'язків, лідерських якостей і ментального благополуччя студентства.

Означено контраст між освітніми моделями «західної демократії» й університетською практикою «молодих демократій», зокрема України, де СМР має статус обов'язкової освітньої компоненти. У висновку наголошено на зниженні фізичної активності серед молоді в глобальному масштабі, що зумовлює потребу у переосмисленні функцій університетського спорту як чинника формування сталого освітньо-виховного середовища.

Встановлено, що український досвід з організації спортивно-масової роботи демонструє більшу інтеграцію в освітній процес порівняно з моделями багатьох західних університетів.

Ключові слова: масовий спорт, студентська молодь, університет, соціалізація, фізична активність, міжнародний досвід, цифровізація, пандемія, мотивація.

OVCHARUK Vasyl –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Physical Education

Vinnitsia National Technical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8443-5460>

e-mail: vvovcharuk@gmail.com

MASS UNIVERSITY SPORTS IN INTERNATIONAL SCIENTIFIC PERSPECTIVE

The article presents an interdisciplinary analysis of the phenomenon of mass university sports in the international scientific discourse. The author considers student sports activity as a component of socio-cultural integration, a tool for identity formation, and a means of influencing the psychophysiological and academic well-being of young people. Emphasis is placed on the multifaceted nature of mass sports as a phenomenon that goes beyond the educational paradigm and encompasses aspects of politics, marketing, gender, digitalization, the pandemic crisis, and civilizational transformations.

The study is based on analytical generalizations of the views of leading foreign scientists who interpret sport as a tool for fostering social inclusion, motivation for leadership, cognitive development, and self-knowledge. Special attention is paid to the phenomenon of transformation of physical activity in a virtual environment and the influence of digital technologies on the involvement of students in sports culture.

Mass university sports in international scientific understanding are viewed mainly through the prism of socio-cultural, psychological, and organizational and marketing approaches, where educational influence plays a secondary role. From the research we have done, we see that sports and mass activity contribute to the formation of social ties, leadership qualities, and mental well-being of students.

The contrast between the educational models of "Western democracies" and the university practice of "young democracies", in particular Ukraine, where physical education has the status of a mandatory educational component, is highlighted. The conclusion emphasizes the decline in physical activity among young people on a global scale, which necessitates the need to rethink the functions of university sports as a factor in the formation of a sustainable educational environment.

It has been established that the Ukrainian experience in organizing sports and mass work demonstrates greater integration into the educational process compared to the models of many Western universities.

Key words: mass sports, student youth, university, socialization, physical activity, international experience, digitalization, pandemic, motivation.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. З огляду на сучасні трансформаційні процеси в освіті, культурі та соціальному житті молоді наукова значущість даної статті полягає у висвітленні глобальних тенденцій, де аналізується широкий спектр зарубіжних джерел, зокрема англомовних, що дозволяє оцінити університетський спорт як частину світової соціокультурної динаміки. Інтегруються міждисциплінарні підходи що дозволяє забезпечити глибину аналізу та відкриває нові методологічні горизонти для подальших досліджень. В той же час фіксуються сучасні виклики, висвітлено вплив пандемії COVID-19, війни, цифрової трансформації та зміни ціннісних орієнтацій студентства, що робить статтю релевантною для осмислення сучасного стану молодіжної фізичної активності.

Таким чином, стаття є актуальною не лише для спортивної педагогіки, а й для освітології, соціальних наук і міждисциплінарних гуманітарних досліджень. Вона не лише узагальнює, а й продукує нові наукові запити в умовах глобальної турбулентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремим аспектам виховання фізичної культури студентів в зарубіжних університетах присвячені праці українських учених: Т. Дерези, Г. Грибан, А. Ковальчук, Д. Мазний, С. Мединського, Л. Рибалко, М. Ричкова, Л. Черній та ін. Однак, враховуючи сучасні запити освіти на вивчення прогресивного досвіду потребують подальшого вивчення особливості університетського спорту в зарубіжних закладах вищої освіти.

Мета статті – розкрити стан дослідження університетського спорту у міжнародному науковому осмисленні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перше, на що ми звернули увагу – це те, що спеціально або стихійно організовані студентські спортивні заходи або інші форми активності є міжпредметною й поширеною темою у науково-популярних та міжнаукових книгах для масового читача. Серед таких слід назвати традиційний для Північної Америки приклад особистого досвіду у

книзі Дж. Коклі та П. Доннеллі «Всередині спорту» (1999), де на прикладі «колекції особистих історій» показано способи й форми залучення молодих людей до спортивних середовищ, які можна меншою або більшою мірою назвати масовими [9]. Акценти зроблено традиційно для західної культури – на соціальній інтеграції, залученні, набуттю ідентичності не залежно від початкових обставин.

Масова, а частіше – групова спортивна активність у кампусах університетів є важливим компонентом студентського життя у багатьох країнах. Проте ґрунтовні й визначні зарубіжні дослідження такого спорту завжди виходять за освітню царину й акцентуються на соціальних, політичних, культурних і навіть цивілізаційних комплексних аспектах. Серед таких науковців, які на міждисциплінарному рівні моделювали, рефлексували й передбачали роль і динаміку масового спорту у світі варто відзначити Джеймса П. Комера, професора Єльського університету, психолога та педагога, який розглядав оптимізацію викладання у школах та університетах через залучення та позбавлення перешкод, при чому масовий спорт в його дискурсі був тільки одним з важливих видів соціальної комунікації на рівні з кроскультурними дискусіями, мистецтвом, соціальними рухами тощо [3]. В освіті цей дослідник надавав перевагу експериментальним програмам утілення масових івентів і вважав, що спорт у кампусах допомагає студентам розвивати лідерські якості, формувати соціальні зв'язки і покращувати академічні результати, а регулярна фізична активність підвищує загальний рівень благополуччя та позитивно впливає на психічне здоров'я.

Зі свого боку професор Університету Вісконсіна, Медісон Жанет Кетрін Шим вважає, що «Спортивні заходи в університетах сприяють зміцненню відчуття спільноти та підвищенню рівня залученості студентів у життя кампусу. Це важливо для їхньої соціалізації та розвитку навичок співпраці» [17]. Цікаво, що до таких соціально-психологічних узагальнень прийшла науковця, яка зуміла поєднати в комплексному

підході до людини валеологію, політику ризику та соціологію нерівності як комплементарні фактори.

Цікавими й значною мірою епохальними стали рефлексії Маріанни Кларк з Університету Единбурга, яка вважала, що «Підтримка фізичної активності в університетах має включати організацію змагань, тренувань та масових спортивних заходів. Важливо також інтегрувати фізичну активність у повсякденне життя студентів через активні перерви та програми з управління стресом» [2]. Ці спостереження цікаві на тлі того, що загалом авторка довгі роки тримає у фокусі наукової уваги проблеми дівочого та жіночого тілесного самовдосконалення через щоденні спортивні, танцювальні й інші рухові практики, що дозволяє не тільки удосконалюватися фізично, але й приймати, розвивати й презентувати жіночу тілесність у нестереотипному світі.

Певне повну рамку різновекторної спрямованості визначних міждисциплінарних досліджень масового студентського та молодіжного спорту можна завершити іменем Чарльза Хілмана, професора Північно-Східного університету, який досліджував метаморфози й дифамації масового спорту в США в епоху споживацтва й комерціалізації, що вплинуло на такі «святі цінності», як чесна гра, взаємоповага тощо [11]. Професор вважав, що масова фізична активність та спорт чинять значний вплив на когнітивні функції студентів, покращуючи їхню пам'ять, увагу та здатність до навчання й довів, що не варто поділяти молодих людей на «спортсменів» та «інтелектуалів», оскільки ці чесноти взаємодетермінуються.

Також варто відзначити регулярні конференції та симпозіуми зі спортивної політики, освіти та інформатики, які мають наслідки для модерації масового студентського спорту в університетах та поза ними. Як приклад можна навести щорічні конференції Німецької асоціації спортивної науки (DVS). Як підсумовують U. Fehr та V. Werner, у 2018 році у Мюнхені така конференція, на жаль, востаннє була присвячена стимулюванню молодих студентських талантів у спорті, де розглядалися питання інформатизації й зворотного зв'язку, міждисциплінарності та обміну досвідом; впровадженню новітнього інвентарю та симуляційних технологій й кіберспорту [7]. На думку дослідників моделювання – симуляція + *Varia* – це найперспективніша формула масового залучення до спорту в широкому розумінні, хоча для студентів все менш актуальним стає фізична активність, замінювана віртуальними кіберспортивними середовищами.

Слід також відзначити, що пандемія Covid-19 також значно вплинула на спортивно-масову роботу університетів та їхніх кампусів, і ці наслідки Європа пожинає й рефлексує досі. Навіть під час огляду щогорічних статей, коли здавалося б епідемія відступила, німецькі науковці довели: Covid-19, Sars-CoV-2 та їхні різновиди внесли дисбаланс у політику спорту, що відбилося й на проведенні масових студентських заходів, які скасовуються або сильно обмежуються [16]. Зі свого боку додамо: війна та військово-політична

напруженість 2022 – 2025 рр. стає новим викликом для спортивного студентства, його мобільності та безпосередньої участі.

Якщо ж повертатися до освітньо-виховного потенціалу як предметного фокусу нашої статті, то варто відзначити: у світовій науковій думці домінують переважно соціологічні, соціокультурні та організаційно-маркетингові аспекти вивчення, серед яких освіта й виховання є елементом скоріше процесу й персональної прерогативи, аніж освітньої політики [12]. Наукові дослідження цього плану спрямовані на вимірювання й аналіз тих показників і параметрів, які доступні для безпосереднього вивчення. При цьому масовий спорт вивчається не стільки як прерогатива діяльності університету, як середовища студентського кампусу, на який викладачі й тренери мають помірний й опосередкований вплив. Характерним прикладом таких вимірювань є впровадження чотирикомпонентної «шкали університетського спортивного ландшафту» [18]. Її автори вважають, що заняття спортом, спортивні споруди (інвентар), наявність університетських команд (спільнот) та віддалене (заочне) заняття спортом визначають ефективність освітньо-виховної СМР.

Такий підхід стосується «спорту для всіх», проте існує широка проблематика складних стосунків між аматорським та професійним (елітним) спортом у студентських кампусах, при чому саме аматорський масовий відіграє більшу роль в освіті та вихованні, аніж елітний, оскільки студенти, що мають високі професійні спортивні досягнення стають вузькоспеціалізованими й орієнтуються на цілком визначену кар'єру й акмеологію [15]. Прикметно, що такі «елітні студенти» часто сприймають інституційну освіту тільки як трамплін до спортивних звершень, а саме навчання – як перешкоду, що породжує проблему *Діалектика масового та елітного спорту в університетах*, яка потребує окремого вивчення.

Насамкінець акцентуємо увагу на тривожних для фізкультурної та спортивної освіти тенденціях СМР, які намітилися ще на зорі постіндустріалізму. Тоді науковці помітили, що масова комерціалізація та розважальний характер спорту й фізичної культури відволікає молодь від справжньої користі, хоча й рятує від «технологічного та міського середовища» [19]. Ці тенденції зараз поглиблюються в бік іміджевих, комерційних, благодійних та інших форм СМР, про що ми подискутуємо в порівняльному аспекті різних регіонів і парадигм у наступному розділі.

На цьому етапі можемо підсумувати. Починаючи з початку III тисячоліття (коли серед студентства покоління міленіалів поступово витіснялося «цифровим поколінням») західні науковці стривожилися падінням цінностей здоров'я-збереження й досягнень й переорієнтацією молоді на моду, престиж і тренд у мотивах самовдосконалення. Так, якщо у 2000 – 2001 навчальних роках ще спостерігалася значна фізично-спортивна активність в американських та австралійських студентських кампусах і «часткове знехтування» фізкультурно-спортивними можли-

востями наявної інфраструктури та совіти [13, 14]. То в 2010 – 20-х рр. рівень добровільної фізкультурно-спортивної діяльності значно знизився. Тут ми спостерігаємо стійку «світову тенденцію зниження фізичної активності й збільшення сидячого способу життя та ожиріння» попри те, що маркетингові, інфраструктурні та освітні ресурси для групової (спортивно-масової) та індивідуальної фізичної діяльності суб'єктів університетської освіти зростають [1, 6]. Тут мусимо визнати перевагу українських університетів (як і в інших країнах «молодих демократій»), де СМР є частиною освітніх планів й регулярно організовується згори. Звісно, що спортивно-клубна діяльність в рамках університетських кампусів має значні успіхи, але до неї залучаються студенти за спортивними (переважно спортивно-ігровими) інтересами, а решта молоді має право не брати активну участь.

Проте існують й інші фактори послаблення ролі спортивно-масової роботи сучасних університетів та ефективності її освітньо-виховного потенціалу. Наприклад, хорватські дослідники вказують: «Одним із найпоширеніших негативних зовнішніх факторів, що впливали на заняття фізичною активністю студентської контингенту, є відсутність вільного часу через розклад на факультеті, зобов'язання у соціальному та сімейному житті» [13]. Під соціальним життям мається на увазі значне проведення часу в соціальних мережах та інших формах дистанційного спілкування. Також ці науковці визнали на тлі задовільного рівня фізично-спортивної самопідготовки студентів відмінність результатів та особистих / групових практик фізичного самовдосконалення залежно від культурних чинників та освітніх традицій у різних країнах, що потребує м'якого управління – заохочення до спортивно-масової діяльності в студентських кампусах.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Масовий університетський спорт у міжнародному науковому осмисленні розглядається переважно через призму соціокультурних, психологічних та організаційно-маркетингових підходів, де освітній вплив відіграє другорядну роль. З опрацьованих праць ми бачимо, що спортивно-масова активність сприяє формуванню соціальних зв'язків, лідерських якостей і ментального благополуччя студентства.

Університетський спорт дедалі частіше трансформується під впливом цифрових технологій і глобальної політичної нестабільності, що впливає на структуру та мотивацію до занять спортом.

Загалом спостерігається загальносвітова тенденція до зниження фізичної активності серед студентської молоді, що потребує нових моделей управління, заохочення та організації СМР.

Проте, український досвід з організації спортивно-масової роботи демонструє більшу інтеграцію в освітній процес порівняно з моделями багатьох західних університетів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Brunton J., Mayne V. The value of university sport and physical activity: British Universities & Colleges Sport (BUCS) position statement and evidence. 2020.
2. Clark M. Re-imagining the dancing body with and through Barad. Sport, physical culture and the moving body: Materialisms, technologies and ecologies. 2020. Pp. 209-228. URL: <https://doi.org/10.36019/9780813591858-011>
3. Coakley J. J., & Donnelly P. (Eds.). *Inside sports* (pp. xviii+-248). London: Routledge. 1999.
4. Comer J. P., & Emmons C. The Research Program of the Yale Child Study Center School Development Program. *The Journal of Negro Education*. 2006. №75(3). Pp. 353–372. URL: <http://www.jstor.org/stable/40026808>
5. De Coubertin P. Olympism. Comité Internationaln Olympique. 2000.
6. Dishman R. K., Heath G. W., & Lee I-M. Physical activity epidemiology (2nd ed.). Human Kinetics. 2013.
7. Fagaras S. P., Radu L. E., & Vanvu G. The level of physical activity of university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2015. №197. Pp. 1454-1457. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.07.094>
8. Fehr U., & Werner V. Zukunftsperspektiven von Sportinformatik & Sporttechnologie im Leistungs- und Breitensport: Tagungsband zum 13. Symposium der dvs-Sektion Sportinformatik und Sporttechnologie am 25. & 26. September 2020 in Bayreuth. 2020. DOI: https://doi.org/10.15495/EPub_UBT_00005003
9. Griffiths K., Moore R., & Brunton J. Sport and physical activity habits, behaviours and barriers to participation in university students: an exploration by socio-economic group. *Sport, Education and Society*. 2020. №27(3). Pp. 332–346. DOI: <https://doi.org/10.1080/13573322.2020.1837766>
10. Jay Coakley, Peter Donnelly. *Inside Sports*. 272 Pages, 1999.
11. Hextrum K. Segregation, innocence, and protection: The institutional conditions that maintain whiteness in college sports. *Journal of Diversity in Higher Education*. 2020. №13(4). Pp. 384–395. DOI: <https://doi.org/10.1037/dhe0000140>
12. Hillman C. American sports in an age of consumption: How commercialization is changing the game. McFarland. 2026.
13. Hurzhyi N., Kravchenko A., Kulinich T., Saienko V., Chopko N., & Skomorovskyi A. Enterprise Development Strategies in a Post-Industrial Society. *Postmodern Openings*. 2022. №13(1Sup1). Pp. 173-183. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/13.1Sup1/420>
14. Kljajević V., Stanković M., Đorđević D., Trkulja-Petković D., Jovanović R., Plazibat K., ... & Sporiš G. Physical activity and physical fitness among university students—A systematic review. *International journal of environmental research and public health*. 2021. №19(1). 158 s.
15. Leslie E., Sparling P. B., & Owen N. University campus settings and the promotion of physical activity in young adults: lessons from research in Australia and the USA. *Health education*. 2001. №101(3). Pp. 116-125. DOI: <https://doi.org/10.1108/09654280110387880>
16. Mateu P., Inglés E., Torregrossa M., Marques R. F. R., Stambulova N., & Vilanova A. (2020). Living life through sport: the transition of elite Spanish student-athletes to a university degree in physical activity and sports sciences.

Frontiers in psychology. 2020. №11. 1367 p. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01367>

17. Schäfer A. Covid-19 und die politischen Auswirkungen auf Spitzen- und Breitensport. In: Horky, T., Nieland, JU. (eds) COVID-19 und die Sportkommunikation. Springer VS, Wiesbaden. 2024. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-658-43461-8_18

18. Shim J. K. Heart-sick: The politics of risk, inequality, and heart disease. 2014. (Vol. 15). NYU Press.

19. Shin S., Chiu W., & Lee H. W. For a better campus sporting experience: Scale development and validation of the collegiate sportscape scale. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*. 2018. №22. Pp. 22-30. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2017.12.002>

20. Spring J. H. Mass Culture and School Sports. *History of Education Quarterly*. 1974. 14(4). Pp. 483-499. DOI: [doi:10.2307/368099](https://doi.org/10.2307/368099)

REFERENCES

1. Brunton, J., Mayne, V. (2020). The value of university sport and physical activity: British Universities & Colleges Sport (BUCS) position statement and evidence. [in English]

2. Clark, M. (2020). Re-imagining the dancing body with and through Barad. Sport, physical culture and the moving body: Materialisms, technologies and ecologies. Pp. 209-228. DOI: <https://doi.org/10.36019/9780813591858-011> [in English]

3. Coakley, J. J., & Donnelly, P. (Eds.). (1999). Inside sports (pp. xviii+-248). London: Routledge. [in English]

4. Comer, J. P., & Emmons, C. (2006). The Research Program of the Yale Child Study Center School Development Program. *The Journal of Negro Education*. №75(3). Pp. 353-372. URL: <http://www.jstor.org/stable/40026808> [in English]

5. De Coubertin, P. (2000). Olympism. Comité International Olympique. [in English]

6. Dishman, R. K., Heath, G. W., & Lee, I-M. (2013). Physical activity epidemiology (2nd ed.). Human Kinetics. [in English]

7. Fagaras, S. P., Radu, L. E., & Vanvu, G. (2015). The level of physical activity of university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. №197. Pp. 1454-1457. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.07.094> [in English]

8. Fehr, U., & Werner, V. (2020). Zukunftsperspektiven von Sportinformatik & Sporttechnologie im Leistungs- und Breitensport: Tagungsband zum 13. Symposium der dvs-Sektion Sportinformatik und Sporttechnologie am 25. & 26. September 2020 in Bayreuth. DOI: https://doi.org/10.15495/EPub_UBT_00005003 [in English]

9. Griffiths, K., Moore, R., & Brunton, J. (2020). Sport and physical activity habits, behaviours and barriers to participation in university students: an exploration by socio-economic group. *Sport, Education and Society*. №27(3). Pp. 332-346. DOI: <https://doi.org/10.1080/13573322.2020.1837766> [in English]

10. Jay Coakley, Peter Donnelly (1999). Inside Sports. 272 Pages. [in English]

11. Hextrum, K. (2020). Segregation, innocence, and protection: The institutional conditions that maintain

whiteness in college sports. *Journal of Diversity in Higher Education*. №13(4). Pp. 384-395. DOI: <https://doi.org/10.1037/dhe0000140> [in English]

12. Hillman, C. (2016). American sports in an age of consumption: How commercialization is changing the game. McFarland. [in English]

13. Hurzhyi, N., Kravchenko, A., Kulinich, T., Saienko, V., Chopko, N., & Skomorovskyi, A. (2022). Enterprise Development Strategies in a Post-Industrial Society. *Postmodern Openings*. №13(1Sup1). Pp. 173-183. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/13.1Sup1/420> [in English]

14. Kljajević, V., Stanković, M., Đorđević, D., Trkulja-Petković, D., Jovanović, R., Plazibat, K., ... & Sporiš, G. (2021). Physical activity and physical fitness among university students—A systematic review. *International journal of environmental research and public health*. №19(1). 158 p. [in English]

15. Leslie, E., Sparling, P. B., & Owen, N. (2001). University campus settings and the promotion of physical activity in young adults: lessons from research in Australia and the USA. *Health education*. №101(3). Pp. 116-125. DOI: <https://doi.org/10.1108/09654280110387880> [in English]

16. Mateu, P., Inglés, E., Torregrossa, M., Marques, R. F. R., Stambulova, N., & Vilanova, A. (2020). Living life through sport: the transition of elite Spanish student-athletes to a university degree in physical activity and sports sciences. *Frontiers in psychology*. №11. 1367 p. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01367> [in English]

17. Schäfer, A. (2024). Covid-19 und die politischen Auswirkungen auf Spitzen- und Breitensport. In: Horky, T., Nieland, JU. (eds) COVID-19 und die Sportkommunikation. Springer VS, Wiesbaden. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-658-43461-8_18 [in English]

18. Shim, J. K. (2014). Heart-sick: The politics of risk, inequality, and heart disease. (Vol. 15). NYU Press. [in English]

19. Shin, S., Chiu, W., & Lee, H. W. (2018). For a better campus sporting experience: Scale development and validation of the collegiate sportscape scale. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*. №22. Pp. 22-30. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2017.12.002> [in English]

20. Spring, J. H. (1974). Mass Culture and School Sports. *History of Education Quarterly*. 14(4). Pp. 483-499. DOI: [doi:10.2307/368099](https://doi.org/10.2307/368099) [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ОВЧАРУК Василь – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання Вінницького національного технічного університету.

Наукові інтереси: зарубіжні підходи до фізичного вдосконалення особистості.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

OVCHARUK Vasyi – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Physical Education, Vinnytsia National Technical University.

Scientific interests: foreign approaches to physical improvement of the individual.

Стаття надійшла до редакції 05.08.2025 р.

Стаття прийнята до друку 15.08.2025 р.